

MATHILDEPLEIN EINDHOVEN

Groen plein biedt rust in hectisch stadscentrum

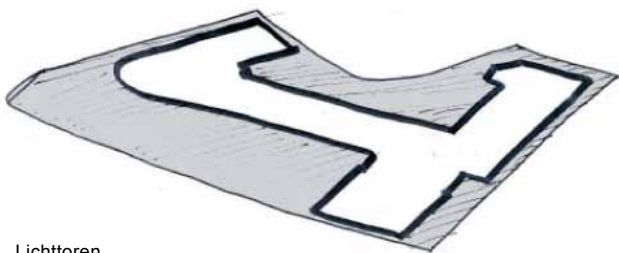
Concept

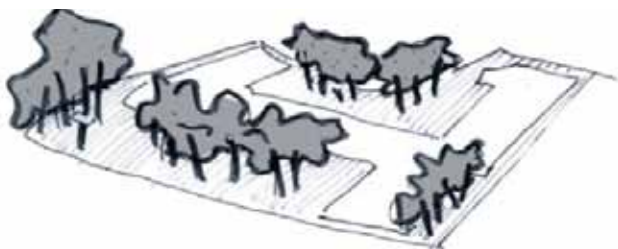
Verharding als een tapijt

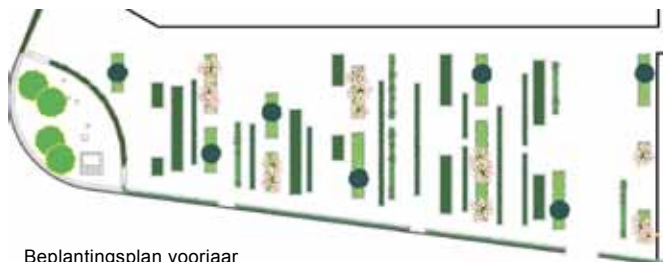
Plint

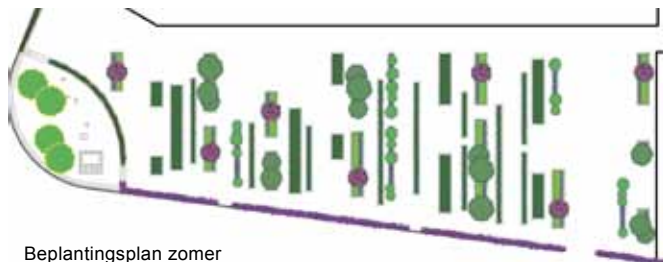
Lichttoren

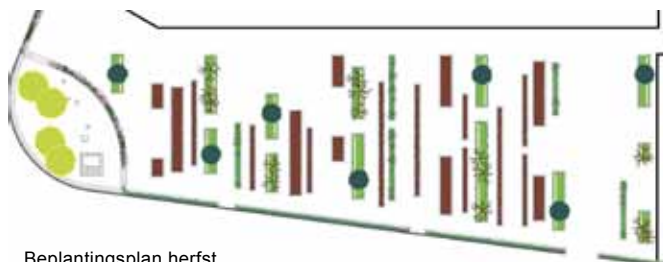
Groene oase

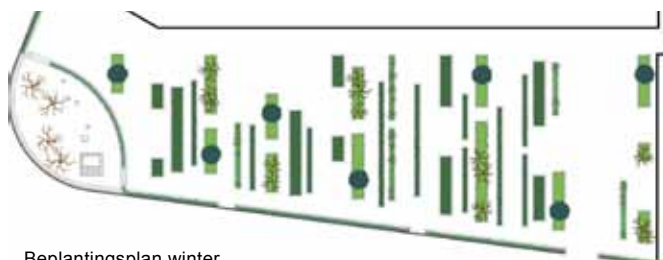
Beplantingsplan voorjaar

Beplantingsplan zomer

Beplantingsplan herfst

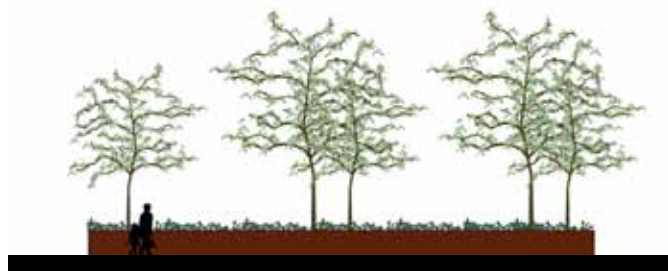
Beplantingsplan winter

Plankaart

Strepen van hagen

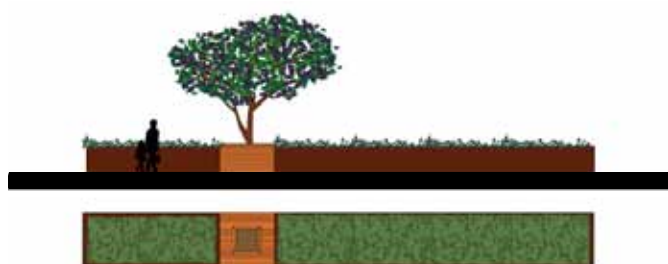
Strepen met bomen

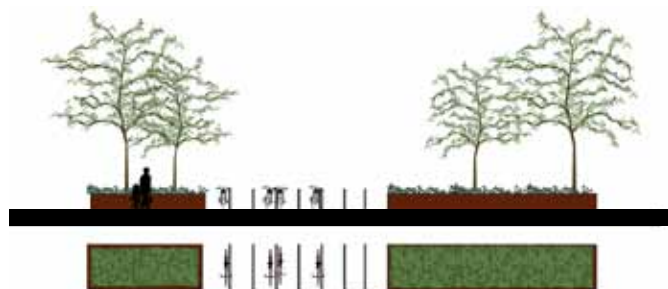
Fietsparkeren tussen streep

Streep met vaste planten en bank

Solitaire boom verbonden aan platform

Fietsparkeren tussen bomen

Aan de voet van één van de belangrijkste iconen van Eindhoven, de Lichttoren, is een nieuw plein verschenen. Een pergola begroeid met blauwe regen en rozen biedt de voorbijganger een blik op het semi-openbare parkje. Hier kan men na het winkelen even neerstrijken op het terras of rustig op een bankje tussen weelderige planten ontsnappen aan de verkeersdrukte van het centrum. De rust op het plein wordt gecreëerd door een structuur van hagen in strakke plantenbakken en lijnen van verlichting.

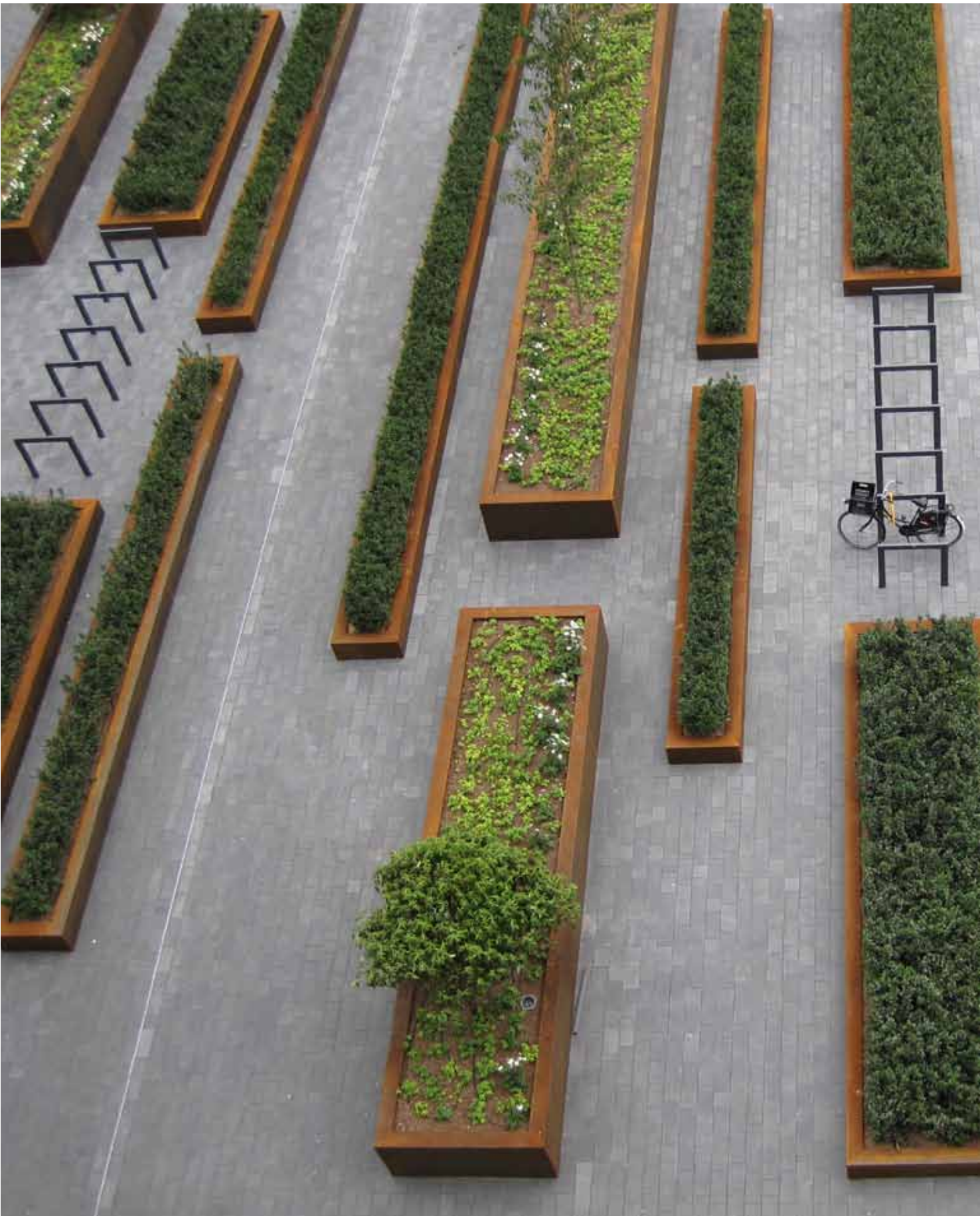
Stille, groene oase

In het hart van Eindhoven, op een knooppunt van diverse verkeersstromen staat de Lichttoren, een markant gebouw dat een herkenbaar symbool vormt van de stad. Het voormalige Philipsgebouw, een rijksmonument, heeft altijd een prominente rol gespeeld in de beeldvorming van de Eindhovense binnenstad en is sinds kort omgevormd tot een luxueuze woon- en werktoren. Buro Lubbers ontwierp een nieuwe buitenruimte bij de toren. Het Mathildeplein: een groene, verstilde oase als tegenhanger van de stedelijke hectiek met zijn verkeersgeweld, bebouwing en lichtreclame.

De uitgangspunten voor het Mathildeplein waren veelzijdig. Zo moest het plein een meerwaarde leveren aan de reeks van openbare pleinen en plekken in het stadscentrum, zoals onder meer de Piazza, het Stationsplein en het 18-Septemberplein. De karakteristieke monumentale Lichttoren verdiende daartoe te worden geaccentueerd. Het semi-openbare plein moest verder geschikt zijn voor verschillende functies: een entree voor de bedrijven en woningen in de toren, een voorrijdplaats bij het nieuwe hotel, terrassen en fietsenstallingen. Bovenal moest het een aantrekkelijke verblijfsplek worden voor zowel bewoners en gebruikers als toevallige passanten. Een interessant technisch uitgangspunt vormde de ligging van ruim driekwart van het terrein op een parkeergarage.

Plantenstrips en lichtlijnen

De amorfe vorm van het plangebied vroeg om een strikte structuur, die rust brengt op het plein en bovendien het zicht op de Lichttoren optimaal garandeert. Het ontwerpconcept is daarom gebaseerd op strips en lijnen die haaks staan op het gebouw en de menselijke schaal terugbrengen. De eenheid in het ontwerp wordt bewaard door een consequent vorm- en materiaalgebruik. Zo bestaat de ondergrond uit één materiaal, namelijk donkergrijze betontegels met een uitstraling van natuursteen. Dit grijze tapijt is gelegd in een strak, complex

patroon en wordt omzoomd door een plint, die het plein zowel losmaakt van de bebouwing als het hoogteverschil van het parkeerdak ten opzichte van de omgeving accentueert. Het plein wordt hierdoor een enclave met een eigen, herkenbare identiteit. Het hoogteverschil benadrukt het onderscheid tussen het hectische stadsleven enerzijds en de intiemere groene ruimte van het plein anderzijds. Deze verschillende werelden worden bovendien onderstreept door het hekwerk rond het plein, dat met name veiligheidsredenen dient. Blauwe regen en rozen begroeien de aan het hekwerk verbonden pergola en creëren een transparante afscheiding, die de voorbijganger een doorkijkje biedt op de groene sfeer en de terrassen op het plein.

De strips op het plein worden gevormd door langwerpige cortenstalen plantenbakken die variëren in lengte, breedte en hoogte. Hierdoor ontstaan afwisselende open en gesloten ruimtes, geschikt voor routes en terrassen. Op diverse plekken tussen de bakken zijn ruimtes uitgespaard voor fietsnietjes en houten banken. Pompputten en het ventilatiesysteem van de parkeerkelder zijn ingepakt in hetzelfde hout als de banken. De robuuste kleur van het cortenstaal, de warme uitstraling van het hout en de natuurlijke grijze verharding vormen een fraai contrast met de witte, grijze en zwarte tinten van de bebouwing. Het opvallendste kleuraccent wordt echter bepaald door de beplanting. De groenstructuur van hagen zal in alle seizoenen een aantrekkelijk beeld vormen door toepassing van wintergroene beplanting en seizoensbloeiers. Rhododendrons in bakken vormen hoge groene accenten. Ook 's avonds wanneer de beplanting van onderaf wordt aangelicht, is het Mathildeplein een herkenbaar icoon, groen en licht aan de voet van de Lichttoren.

Labyrint van druppelslangen

Het Mathildeplein was niet alleen wat betreft ontwerp en stedelijke inpassing een uitdaging, het was ook technische proeve van bekwaamheid. Gesitueerd op het betondek van een parkeerkelder, was er slechts een beperkte opbouwhoogte voor het afwateringssysteem, de verharding en overige technische constructies. Een andere technische voorwaarde die het ontwerp beïnvloedde, was het feit dat het plein vrij gehouden moest worden voor hulpdiensten. Bovendien vroeg de extra belasting voor de hulpdiensten op het dek om een uitgekiende lastenverdeling van de zware plantenbakken.

Ondanks de beperkte opbouwhoogte is een ingenieus afwateringssysteem gerealiseerd. Via lijngoten in de verharding en ondertegelde drainagematten wordt het hemelwater afgevoerd naar de pergolaplantenbak aan de buitenzijde van

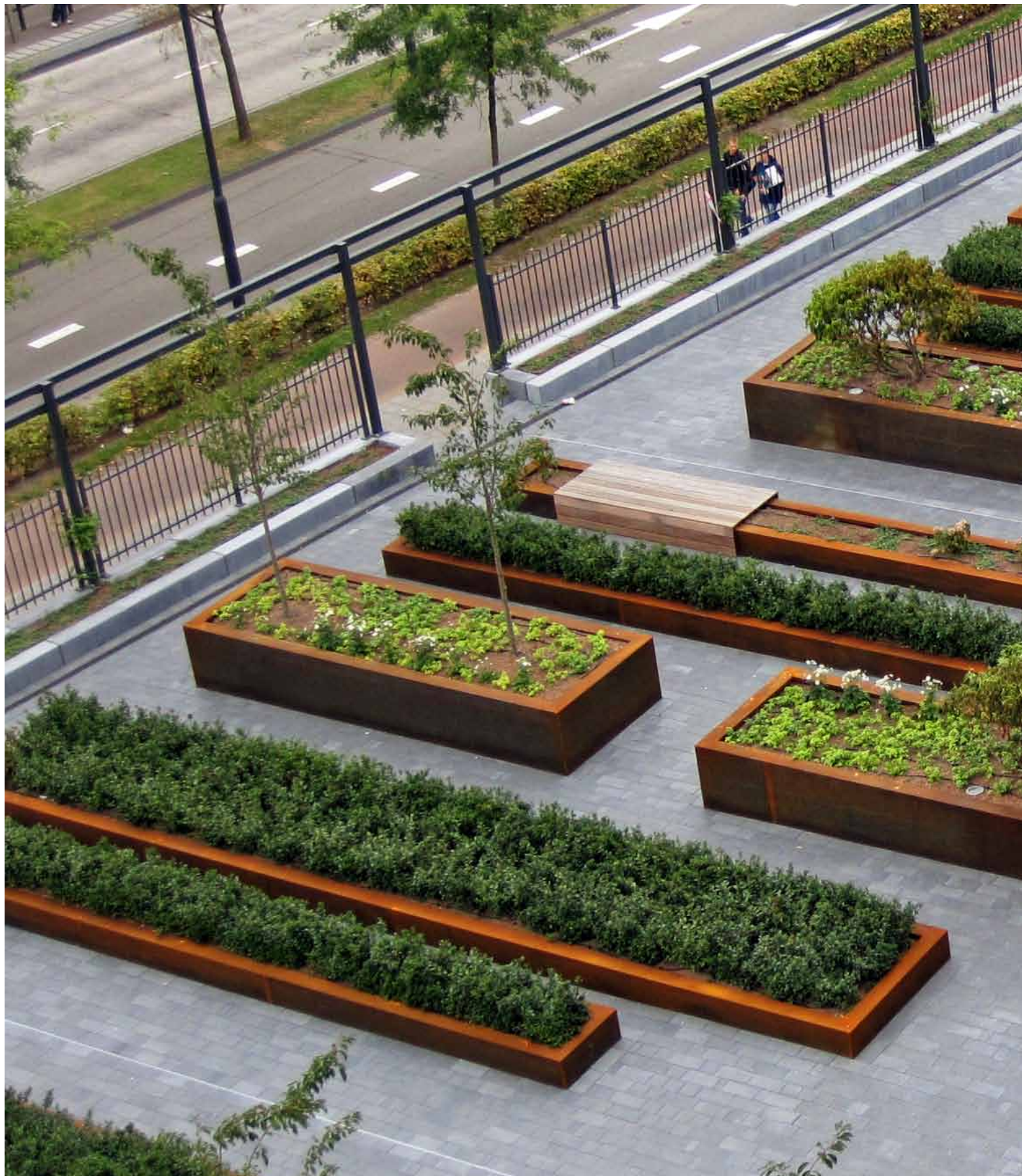

het plein. Het overtollig water wordt vervolgens geleid naar de gemeentelijke hemelwaterafvoer. Omdat het water aan één zijde wordt verzameld, is het plein op één oor gelegd, hetgeen impliceert dat binnen de beperkte opbouwhoogte voldoende evenals een subtiel afschot is geconstrueerd. Dit heeft gevolgen gehad voor de richting van de plantenbakken. Deze zijn zo gepositioneerd dat het water tussen de stroken door zijn weg kan vinden. Het voordeel van dit afwateringssysteem is dat de gemeentelijke hemelwaterafvoer minder wordt belast. Het hemelwater wordt niet gebruikt voor het bevoeien van de planten. Hiervoor is een uitgekiend labyrint van druppelslangen in de plantenbakken verwerkt.

Deze op maat gemaakte plantenbakken waren op hun beurt doorslaggevend voor de keuze van de verharding: een betontegel met natuurlijke uitstraling (Medano, diep-zwart). De breedte van de steen – 20 cm – is afgestemd op de afmetingen van de plantenbakken; de lengte is telkens een veelvoud van de breedte (10 cm, 20 cm, 40 cm). Doordat de afmetingen van de plantenbakken en de tegels in balans zijn, is het niet nodig om de tegels op maat te snijden. Hierdoor gaan de bakken, ondanks het wildverband, vloeiend op in het verhardingspatroon en ontstaat een eenduidig, rustig beeld.

Dit rustige beeld wordt kracht bijgezet door de plint langs het gebouw. De plint is niet louter een esthetisch gegeven, veeleer een technisch. Op de plek van de plint bevond zich voor de verbouwing van de Lichttoren een reeks van koekoeken. Aangezien deze niet langer een functie hadden voor de nieuwe parkeerkelder en voor dezelfde kelder bovendien het maaiveld is opgetild, was het noodzakelijk de lichttoetredingen te dichten. De plint toont zo het spoor van deze geschiedenis.

BURO LUBBERS

landschapsarchitectuur & stedenbouw

Reutsedijk 13 | 5264 PC | Vught | Nederland
+31 (0)73 6149321 | info@burolubbers.nl | www.burolubbers.nl

